

Помимо этого, приведены результаты матрично-инцидентного оценивания каждого из этапов в частности, и 4-х фазового процесса в целом, а также определены приоритеты взаимовлиятельности каждой стадии в создании многоквартирного жилья.

Ключевые слова: динамика, процесс, маятниковая, линейно-пульсирующая, волнообразная, постепенно-лестничная, противодействие, преодоление, приоритетность, структурно-логическая схема, иерархическое оценивание, граф инцидентности, матрица смежности, АМО-пазл, единица измерения.

Abstract

The article describes the dynamics of the creating process for apartment building in 4 main stages: Preliminary design – analogue of the ticker of a clock movement; design – linear pulsating type; examination passing – like wavy curve; the construction of the final stage, combined with the working project and architectural supervision – progressive-ladder orientation. In addition, the results of matrix-incident evaluation each of the stages in particular, and 4-phase process as a whole, and identifies of priorities of influence each stage in the creation apartment building.

Key words: dynamics, process, pendulous, linear-pulsing, wavy curve, gradual and ladder, counteraction, overcome resistance, structural logic scheme, hierarchical estimation, incidence graph, adjacency matrix, АМО-puzzle, unit.

УДК 721; 725; 727; 728

І. Л. Кравченко,

к.арх., доцент кафедри теорії архітектури КНУБА

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦКУРСУ «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРИ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА» ДЛЯ 5 КУРСУ

Анотація: в статті визначені основні аспекти викладання спецкурсу «Сучасні проблеми та тенденції розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва» для студентів 5 курсу, що навчаються за спеціальністю 18.00.02 „Архітектура будівель і споруд”. Обґрунтовані мета, основні завдання, структура та методика.

Ключові слова. сучасні проблеми та тенденції розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва, кооперація, поглиблена спеціалізація, соціальна архітектура, мобільна архітектура, кінетична архітектура, «зелена» архітектура.

Викладання спецкурсу «Сучасні проблеми та тенденції розвитку

архітектури об'єктів цивільного будівництва» для 5 курсу пов'язане з низкою завдань. З одного боку, доступність будь якої інформації для загального та професійного користування у наш час є максимальною – вона знаходиться на відстані дотику до електронного гаджету. З іншого боку обсяг інформації, виходячи з назви курсу, є надзвичайно об'ємним, докладним та загальним водночас. Для автора (викладача даного спецкурсу) найбільшою складністю було узагальнити, структурувати інформацію та визначити основні, найяскравіші напрямки розвитку архітектури. Оскільки саме зі структуруванням та аналізом інформації і є найбільші складності у студентів, не зважаючи на її доступність.

Так **основною метою** даного курсу було визначено засвоєння майбутніми фахівцями низки проблем та тенденцій у розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва, вміння орієнтуватись у теоретичній та практичній професійній діяльності, яка змінюється відповідно до вимог суспільства, екології, демографії та інших чинників.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- специфіки проектування об'єктів цивільного будівництва;
- вивчення, узагальнення та аналіз теоретичних уявлень, проблем та тенденцій розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва у контексті формування штучного оточуючого середовища сучасності;
- розкриття понятійно-теоретичного аспекту архітектури як процесу пізнання, розвитку, формування та сприйняття штучного середовища життєдіяльності людини; висвітлення проблем та тенденцій розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва.

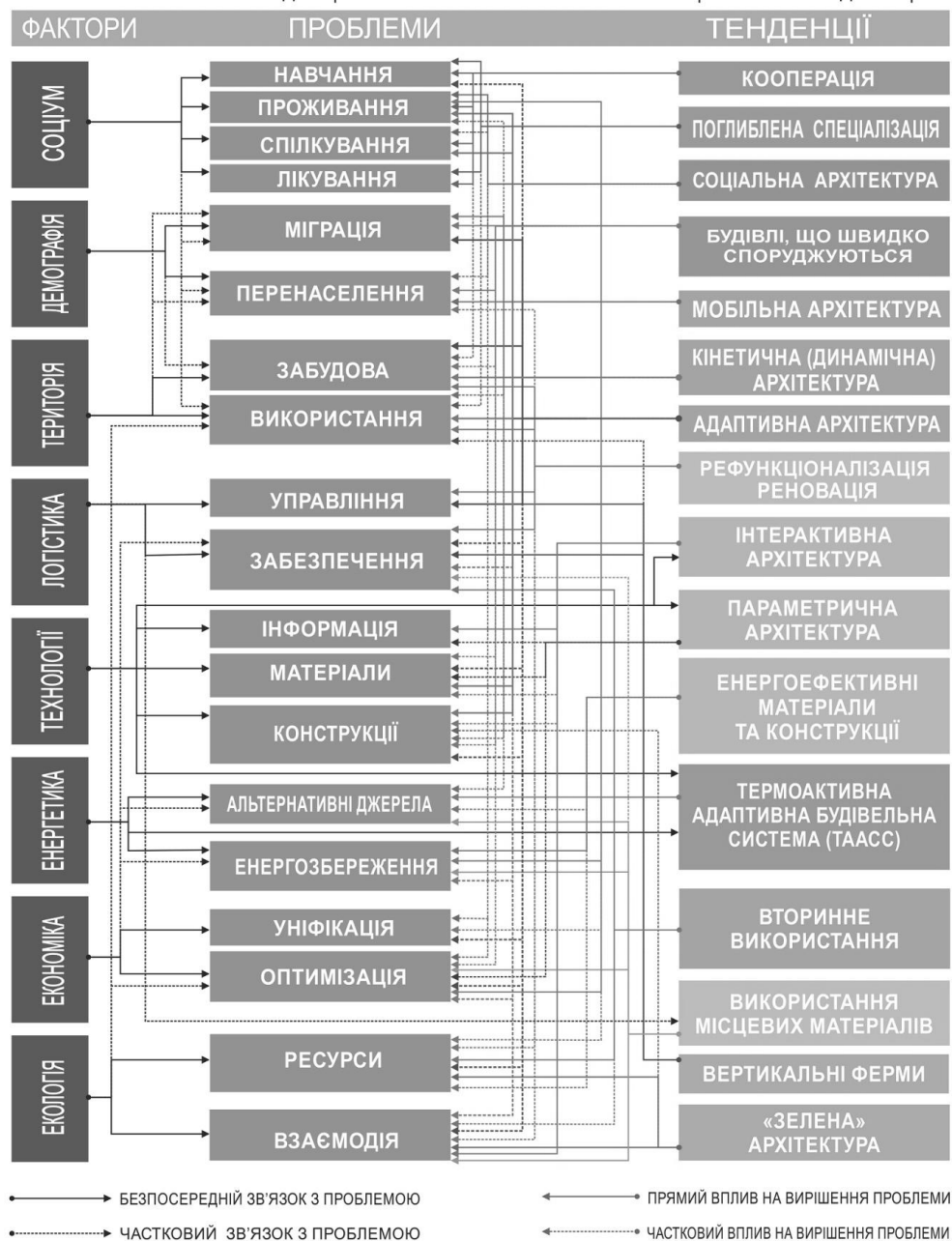
Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент повинен:

- **знати:** загальні положення природи та сутності архітектури як соціального явища та галузі естетичної діяльності людини, що постійно перебуває у розвитку; спільні риси і відмінності розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва в залежності від їх функціонального призначення, конструктивних схем, архітектурно-планувальних рішень тощо.
- **вміти:** оцінювати потенційні можливості функціонального розвитку об'єкту у часовому аспекті на стадії архітектурного проекту; виявляти певні проблеми існування об'єктів цивільного будівництва у структурі міста, що склалася; визначати тенденції розвитку архітектури таких об'єктів з метою поліпшення функціонально-планувальних їх особливостей; пов'язувати таку оцінку зі змістом архітектурної форми, тобто функціональними процесами, конструкційним рішенням, властивостями будівельних матеріалів, а також соціальним замовленням і естетичними ідеалами суспільства; оцінювати

напрямки розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва в залежності від розвитку функції об'єкту на кожному з етапів архітектурного проектування (задум – ескіз – проект) та в натурі.

З метою наглядної демонстрації визначення основних сучасних напрямків, проблем та тенденцій розвитку архітектури об'єктів цивільного будівництва автором була розроблена схема (рис.1). Надана схема запропонована студентам як базова методична для вивчення вказаного спецкурсу та виконання графічно-аналітичного завдання.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРИ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА

автор та викладач спецкурсу - кандидат архітектури, доцент Кравченко І.Л.

Рис. 1. Базова загальна схема-таблиця зі спецкурсу.

Оскільки напрямків та тенденцій розвитку наразі існує багато і повне їх викладення є неможливим у часових рамках спецкурсу, студентам для ознайомлення запропоновано наступні:

- *Кооперація та поглиблена спеціалізація*, що має навчити визначати, в першу чергу, ефективність симбіотичного поєднання кількох функцій у одній будівлі, у другу чергу – вміти бачити у монофункціональних об'єктах (поглиблена спеціалізація) застосування різних прийомів об'ємно-планувального та структурно-функціонального вирішення будівель. Об'єкти, що розглядаються – багатофункціональні комплекси, житлові комплекси, школи, позашкільні заклади, навчально-лікувальні заклади тощо [1, 5, 6];
- *Соціальна архітектура* - ознайомлення з об'єктами соціальної архітектури різного призначення, з їх функціонуванням у структурі міста та застосуванням найоптимальніших прийомів проектування житла, соціально-реабілітаційних центрів, будинків для людей похилого віку тощо [2, 5, 6];
- *Мобільна архітектура та будівлі, що швидко споруджуються* - студентській аудиторії запропоновано вивчити класифікацію та типи об'єктів мобільної архітектури - житло, готелі, громадські будівлі та, навіть, міста - за певними ознаками, а також ознайомитись та проаналізувати найновіші приклади будівель, що швидко споруджуються [3,5,6];
- *«Зелена» архітектура* – тема розглядається, перш за все як екологічно стійка архітектура зі своїми визначеними принципами. Напрямки: «зелена» покрівля та фасад, футуристичні проекти - штучні екосистеми, вертикальні міста-сади, комплекси, що заглиблені у землю та максимально зберігають ландшафт тощо [5, 6];
- *Кінетична (динамічна) архітектура* – тенденція, що швидко розвивається у наш час. Вивчаються історичні, теоретичні та практичні аспекти формування та розвитку. Аналізуються та обговорюються визначні проекти та будівлі - яскраві приклади кінетичної архітектури [3, 5, 6];
- *Енергоефективні матеріали, конструкції, системи* – тенденція, без якої у теперішній час неможливо уявити ані проектування ані будівництво. Студенти ознайомлюються як із сучасними матеріалами та конструкціями, так із самим принципом енергоефективного проектування – створення оптимального клімату у штучному середовищі [4, 5, 6, 7];

Слід зазначити, що, звичайно, будь яка з цих тенденцій не виникла щойно, а має свою історію виникнення, розвитку і застосування. Тому кожна лекція побудована за визначеною схемою: історичні аспекти виникнення – означення етапів розвитку – ознайомлення з найяскравішими об'єктами-ілюстраціями певної тенденції – аналіз та обговорення представлених об'єктів.

Практичним результатом даного спецкурсу є графічно-аналітична робота, що складається з трьох умовних розділів: аналіз аналогів, функціонально-планувальні схеми або структурно-функціональні моделі об'єктів архітектури, свій висновок – бачення відображення певної тенденції.

Висновок. Відомо, що початку проектування будь якого об'єкту архітектури має передувати певний аналіз факторів, досвіду проектування та будівництва, існуючих аналогів тощо. Практика викладання показує, що навіть при сучасній максимальній досяжності будь-якої інформації студенти часто губляться в її різноманітті і кількості, або не можуть її систематизувати згідно визначених ознак. Крім ознайомлення із сучасними тенденціями розвитку архітектури, даний спецкурс створений саме для навчання оптимізації процесу пошуку та аналізу інформації, як для розробки студентами проекту кваліфікаційного рівня «спеціаліст» та «магістр», так і для їх професійної діяльності у майбутньому.

Базова література:

1. Цайдлер Б. Многофункциональная архитектура / Пер. с англ. А. Ю. Бочаровой; Под ред. И. Р. Федосеевой.— М.: Стройиздат, 1988. — Перевод, изд.: Multi-use architecture / E. H. Zeidler. — Karl Kramer Verlag Stuttgart. — с.3-149.
2. Книш В.І. Архітектурне проектування житла. Нотатки з досвіду архітектора-практика. / Навчальний посібник. —К.: КНУБА; А+С, 2012. — 176с.:іл.
3. Гайдученя А. А. Динамическая архитектура. Основные направления развития, принципы, методы. — Киев, Будівельник, 1983. — с. 5 - 90.
4. <http://taabs.org/> - ТААСС (TAABS) - Термоактивные адаптивные строительные системы.
5. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Науково-технічний збірник. Випуски № 30-45. Київ, КНУБА.
6. Містобудування та територіальне планування. Науково-технічний збірник. Випуски № 45-61. Київ, КНУБА.
7. Лісенко В. А., Суханов В. Г., Закорчемний Ю. О., Верьовкіна С. Є. Архітектурно-конструктивні енергоефективні оболонки будівель та споруд. — Одесса: Изд-во «Optimum», 2015. — 254 с.: ил

Аннотация

В статье определены основные аспекты преподавания спецкурса «Современные проблемы и тенденции развития архитектуры объектов гражданского строительства» для студентов 5 курса, обучающихся по специальности 18.00.02 "Архитектура зданий и сооружений". Обоснованы цель, основные задачи, структура и методика.

Ключевые слова: современные проблемы и тенденции развития архитектуры объектов гражданского строительства, кооперация, углубленная

специализация, социальная архитектура, мобильная архитектура, кинетическая архитектура, «зеленая» архитектура.

Annotation

The article tells about the basic aspects of teaching the course "Contemporary Issues and trends in the architecture of civil buildings" for the fifth grade students of the 18.00.02 "Architecture of buildings and structures" specialty. The goal, main tasks, tuition structure and methodology are made clear.

Keywords: contemporary Issues and trends in the architecture of civil buildings, cooperation, deep specialization, social architecture, mobile architecture, kinetic architecture, "green" architecture.

УДК 725.83

Обрізків А. В.

*аспірант кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд
Київського національного університету будівництва та архітектури*

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РАТУШІ ЯК ІСТОРИЧНО СКЛАДЕНОГО ТИПУ ГРОМАДСЬКОЇ БУДІВЛІ

Анотація: у статті висвітлені результати досліджень функціонального зонування міських ратуш, що є регіональною особливістю Західної України. Зокрема розглянуті приклади ратуш з різних областей (Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької, Закарпатської та Тернопільської) та визначені основні функції, які були сформовані з моменту проектування та набуті у ході історичного розвитку.

Ключові слова: функції, зонування, ратуша, громадська будівля, історичний фактор.

У малих містах та селах існує велика кількість громадських закладів культурного та адміністративного спрямування. Регіональною особливістю західного регіону України, зокрема саме міст, є наявність ратуші та ринкової площі біля або навколо неї. Щоб повністю дослідити тему громадських будівель культурного, соціального та адміністративного призначення, необхідно визначити особливості, якими наділені будівлі міських ратуш, їх історію заснування та поточне функціонування. Для прикладу розглянемо декілька міст Західної України де наявні вище зазначені установи.

Бучач. Тернопільська область. Населення: 12514 осіб. Головна ратуша міста була споруджена 1751 року за проектами львівських майстрів -